

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2015 M. VASARIO 9 D. NUTARIMO NR. 137 „DĖL IGNALINOS
ATOMINĖS ELEKTRINĖS EKSPLOATAVIMO NUTRAUKIMO TARPINSTITUCINIO
VEIKLOS PLANO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO (TAP-19-1882) (19-1054(2))**

2019-11-15 Nr. NV-3188

Vilnius

Projekto rengėjas: Energetikos ministerija.

Projekto tikslas: užtikrinti saugų ir sklandų Ignalinos atominės elektrinės (toliau – Ignalinos AE) eksploatavimo nutraukimo procesą, skaidriai ir efektyviai panaudojant tam skiriamas lėšas. TVP projekte yra įtrauktos priemonės, susijusios su Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimu, kurias vykdys ministerijos, kitos institucijos ir valstybės įmonė 2020-2021 metais, įskaitant priemones neigiamiems socialiniams ir ekonominiams padariniams Ignalinos atominės elektrinės regione sušvelninti.

Dabartinė situacija:

Vyriausybė 2019 m. spalio 23 d. posėdyje pritarė ir Seimui pateikė teisės aktų paketą, kuriuo siūloma 2020 m. likviduoti Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondą (toliau – Fondas), todėl šio finansavimo šaltinio nebelieka TVP projekte ir yra atliekami atitinkami pataisymai. Visos tolimesnės veiklos bus finansuojamos iš Ignalinos programos lėšų, o lėšas už įmonės parduotą turtą, administruos pati VĮ Ignalinos AE.

Ignalinos AE regiono savivaldybių vykdoma TVP projekto 2.2.1 priemonė „Vykdyti energijos efektyvumo didinimo projektus Ignalinos AE regione“ yra finansuojama iš 2007–2013 m. Ignalinos programos lėšų, kurios turi būti panaudotos iki 2020 m. pabaigos. Neįgyvendinus numatytų projektų iki termino pabaigos, lėšos bus grąžintos Ignalinos programai ir naudojamos Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimui, todėl keičiamos atitinkamos TVP priemonės.

Atsižvelgus į tai, kad 2019 m. bus keičiamas Galutinis Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo planas ir atnaujinami planiniai duomenys, atitinkamai TVP projekto rodiklis P-1-1-4 „Ignalinos programos lėšomis finansuojamo VĮ Ignalinos AE darbo užmokesčio fondo sumažinimas, palyginti su Galutinio Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo plano darbo užmokesčio fondu (procentais)“ nebus vykdomas ir jis pakeičiamas „VĮ Ignalinos AE energetinių resursų taupymas, palyginti su 2016 m. planu (procentais)“ rodikliu, kuris parodys, kiek bus sutaupyta antros pagal dydį dalies einamosioms išlaidoms.

TVP projekte atsisakoma vertinimo kriterijaus P-1-2-1 „Sutvarkytų skystųjų radioaktyviųjų atliekų kiekis bitumuojuant (kub. metrais)“, nes radioaktyviųjų atliekų bitumavimas nebus vykdomas ir nustatomi du nauji vertinimo kriterijai „Bendras galutinai apdorotų radioaktyviųjų atliekų kiekis be pakuotės (kub. metrais)“ ir „Radioaktyviųjų atliekų, patalpintų į tarpines saugyklas ir atliekynus, kiekis su pakuote (kub. metrais)“, kurie vienareikšmiškai atspindės radioaktyviųjų atliekų tvarkymo progresą VĮ Ignalinos AE.

TVP projekto vertinimo kriterijaus P-1-2-4 „Iškrautų iš pirmojo ir antrojo reaktorių blokų panaudoto branduolinio kuro kasečių kiekis (vienetais)“ reikšmė 2021 m. sumažėja, nes bus pradėtas tvarkyti pažeistas panaudotas branduolinis kuras kuro išlaikymo baseinuose ir dėl sudėtingesnio iškrovimo technologinio proceso jo bus iškrauta mažiau.

Projekto esmė:

Pakeisti TVP rodiklius ir vertinimo kriterijus, susijusius su:

- Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo likvidavimu;
- TVP priemone „Vykdyti energijos efektyvumo didinimo projektus Ignalinos AE regione“;
- Galutinio Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo plano atnaujinimu ir aktualizavimu;
- Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo progresu VĮ Ignalinos AE (atsisakoma atliekų bitumavimavimo, įvedami du nauji rodikliai (bendras apdorotų atliekų kiekis ir atliekų kiekis, patalpintas į tarpines saugyklas ir atliekynus);
- panaudoto branduolinio kuro kasečių kiekio sumažinimu (dėl technologinių procesų).

Atitiktis Vyriausybės programai: nutarimo projektas tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina.

Derinimas: Nutarimo projektas buvo teiktas išvadoms gauti Finansų ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Visagino savivaldybei, Ignalinos rajono savivaldybei, Zarasų rajono savivaldybei, VĮ Ignalinos atominėi elektrinei. Į Finansų ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, VĮ Ignalinos atominės elektrinės pastabas buvo atsižvelgta.

1. Vyriausybės kanceliarijos Strateginio planavimo ir stebėsenos grupės pastabos:

1.1 siūlytina paaiškinti, kodėl atsisakoma TVP pirmosios priemonės (buvęs kodas 1.1.1) „Užtikrinti, kad būtų suteikta mokslinės-techninės paramos organizacijų parama Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai (toliau – VATESI), vertinančiai projektus, susijusius su Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimu“. Ar priemonė pilnai įvykdyta?

1.2. siūlytina paaiškinti, kodėl 1.1.3. priemonei „Užtikrinti VĮ Ignalinos AE valdymą, įdiegti į rezultatus orientuotą valdymą ir stiprinti gebėjimus vykdyti Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo projektus“ iš Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programos skiriamų lėšų dydžiai (palyginus su dabar galiojančiame 2019–2021 m. TVP) didėja 2020 m. (nuo 3 890 iki 4 383 tūkst. eurų) ir 2021 m. (nuo 3 934 iki 4 565 tūkst. eurų). Iš šios priemonės veiklų aprašymo matyti, kad naujai numatyta „pastatyti ir įrengti naują administracinį pastatą“. Ar papildomos lėšos bus skirtos pastato statybai ir kaip tai siejasi su priemonės pavadinimu? Pastebėtina, kad jau kelis metus beveik nesikeičia šios priemonės veiklos, t. y. ir toliau planuojama įdiegti VĮ Ignalinos AE pažangias valdymo sistemas, tobulinti įmonės valdymo ir veiklos procesus, keisti įmonės organizacinę struktūrą optimizuojant veiklos procesus ir kt. Per kiek metų planuojama įdiegti į rezultatus orientuotą valdymą?

1.3. siūlytina paaiškinti, kodėl didinamas 1.1.4. priemonės „Saugiai eksploatuoti galutinai sustabdytus Ignalinos AE pirmąjį ir antrąjį reaktorių, iki bus gauta licencija nutraukti jų eksploatavimą, ir saugiai iškrauti branduolinį kurą“ finansavimas 2020 m. (nuo 4884 iki 6478 tūkst. eurų) ir iš kokių šaltinių tai bus finansuojama.

1.4. siūlytina paaiškinti, kodėl ženkliai mažinami 1.2.1. priemonės „Suprojektuoti ir pastatyti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius, sutvarkyti Ignalinos AE eksploatavimo ir eksploatavimo nutraukimo atliekas, saugoti branduolinį kurą“ iš Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programos skiriamų lėšų dydžiai 2020 metams (nuo 34 586 iki 26 375 tūkst. eurų), taip pat kodėl beveik per pusę mažinamas finansavimas 2020 metais (nuo 5 542 iki 2 967 tūkst. eurų) iš TIENRF ir VĮ Ignalinos AE lėšų? Finansavimą planuojama sumažinti, tačiau iš priemonės veiklų aprašymo, matyti, kad atsiranda nauja veikla: „nutiesti technologinį kelią, skirtą radioaktyviųjų atliekų pervežimui iš Ignalinos AE saugomos teritorijos į trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyno teritoriją“.

1.5. teikime nurodyta, kad: „TVP projekto 2.2.1 priemonė „Vykdyti energijos efektyvumo didinimo projektus Ignalinos AE regione“ yra finansuojama iš 2007–2013 m. Ignalinos programos lėšų, kurios turi būti panaudotos iki 2020 m. pabaigos. Neįgyvendinus numatytų projektų iki termino pabaigos, lėšos bus grąžintos Ignalinos programai ir naudojamos Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimui.“ Trūksta detalesnio paaiškinimo, kodėl iš šios programos skiriamų lėšų dydžiai mažinami 2020 metams (nuo 5379 iki 3918 tūkst. eurų). Reikia patikslinti priemonės veiklų aprašymą dėl Ignalinos rajono savivaldybės gatvių apšvietimo.

Nepaaiškinta, kodėl atsisakoma vertinimo kriterijų R-2-2 ir P-2-2-2, susijusių su Ignalinos rajono savivaldybės gatvių apšvietimu ir daugiabučių renovavimu. Ar 2019 metais bus pasiektas R-2-2 rodiklis, t. y. bus sutaupyta elektros energijos, įgyvendinus Ignalinos rajono savivaldybės gatvių apšvietimo sistemos modernizavimo projektą, 44 per metus (megavatvalandėmis)?

1.6. siūlytina paaiškinti, kodėl mažinamos vertinimo kriterijaus R-1-2 „Išmontuotos Ignalinos AE pirmojo ir antrojo reaktorių blokų įrangos dalis (visos išmontuotinos įrangos procentais)“ siektinos reikšmės 2020 ir 2021 metams.

1.7. siūlytina paaiškinti, kodėl mažinamos vertinimo kriterijaus P-2-2-1 „Ignalinos AE regiono Visagino savivaldybėje renovuotų daugiabučių namų, pasiekusių C ir aukštesnę energinio naudingumo klasę, skaičius (planuojama renovuoti 44 daugiabučius) (vienetais)“ siektina reikšmė 2020 m. (vietoje 20 numatyta tik 4).

1.8 siūlytina paaiškinti, kodėl vertinimo kriterijaus P-2-2-2 „Ignalinos AE regiono Zarasų rajono savivaldybėje renovuotų daugiabučių namų, pasiekusių C ir aukštesnę energinio naudingumo klasę, skaičius (planuojama renovuoti 46 daugiabučius) (vienetais)“ numatoma siektina reikšmė 2020 m.-46, nors ji turėjo būti pasiekta 2019 metais.

1.9. Siūlytina TVP 1 priede patikslinti priemonių veiklų aprašymus pagal išsakytas pastabas.

2. Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytina nutarimo projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės
patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė

Strateginio planavimo ir stebėsenos
grupės patarėja

Nijolė Kundrotienė